

manglende rentabilitet det fra socialistisk hold sædvanligt benægtede faktum, at den herskende socialistiske klasses fejlprioritering af værdiproduktion og værdifordeling har slået fejl og har ført til det, som Weekendavisen kaldte finansminister Lykketofts handlingslammelse? Man fristes til at spørge.

Der er nemlig nogle fælles grundregler, som ikke kun gælder Færøerne og Danmark, men gælder alle samfund. Disse økonomiske naturløve er af største vigtighed og tåler at blive gentaget her fra talerstolen så ofte som muligt. Spørgsmålet er, om samfundet besjæles af den enkeltes pionerånd og eneansvar eller af den kollektive funktionær- eller forsorgsmentalitet, der ofte går under navnet ledighedskulturen.

Man kan nemlig hverken på Færøerne eller i Danmark i længden lovgive de dårligt stillede til reel velfærd ved at beslaglægge de bedrestillede indtægt. Man mangfoldiggør ikke velfærd ved at dele andres indtægt ved lov. Det offentlige kan ikke give folk noget uden først at tage det fra folk. Det, som en person får uden at arbejde for det, er en anden person vel nødt til at arbejde for uden at få noget for det.

Arbejdspladser kræver investeringer, lysten til at investere kommer ikke uden afkast og håb om gevinst. Investeringer kommer ikke uden opsparing, og skattesystemet i hvert fald på Færøerne gør opsparing vanskelig for ikke at sige umulig. Det at være i arbejde må betale sig bedre end at være ledig. Ellers må man enten være idiot eller idealist for at arbejde, som jeg har sagt, tror jeg, to gange før her fra talerstolen. Folk er jo kloge nok til at undgå, at skattetrykket forhindrer dem i at tjene til livets ophold.

Synet af folk, som uden at arbejde lever næsten lige så godt som folk i arbejde, sender et nedbrydende budskab ud til dem, som arbejder i et forsøg på at forbedre deres levevilkår. Dette negative budskab undergraver både den enkeltes moral og samfundets, og der er få ting, der virker mere ødelæggende end det med andre folks penge offentligt at hjælpe dem, der ikke vil hjælpe sig selv ved arbejde.

Det er nødvendigt i hvert fald på Færøerne – jeg formoder, det også gælder i Danmark – at skifte forsorgskulturen eller ledighedskulturen ud med en iværksætterkultur. Hvis man vil overtale folk til at gå i gang med egen virksomhed eller et arbejde, må folk tro på, at de får lov til at høste frugterne af deres eget arbejde. De fleste ønsker jo, også på Færøerne, at stå op hver morgen for at begynde et godt dagsværk, at

skabe nye værdier for sig selv, for sine nærmeste og som følge deraf også for hele samfundet.

Når det betaler sig bedre for folk at komme i arbejde i stedet for at være klienter, så ændres deres adfærd til værdiskaben. Forsorgskulturen ændrer desværre folk fra borgere til klienter, og folk, som sidder i en bureaukratisk skruetvinge, har ikke den nødvendige personlige frihed, og folk, som ikke har mulighed for at spare op eller arbejde sig til en privat ejendom, ja, de vinder aldrig deres private frihed.

Det offentliges tarv må prioriteres lavere og have mindre betydning for et samfund end den enkelte borgers og hans families ret til et frit liv. Nok om almindeligheder.

Tilbage til Færøerne specifikt, til spørgsmålet, om det går bedre på Færøerne nu. De danske embedsmænd og politikere, der satte krisen i scene og ifølge notatet af 1. oktober 1992 satte den i gang, samt deres færøske medløbere, der har gået den danske økonomiske og politiske besættelsesmagt til hånde, er under et desperat pres nu 3½ år senere for at pege på gode resultater af deres ødelæggende beslutninger og Færøernes politiske mishandling. Derfor hører vi ofte fra officielt hold, at nu er bunden på Færøerne nået, nu går det lidt bedre osv.

Men lad os se lidt på trenden i statistikken. Fraflytningen er faldet, siger de, men den er ikke standset. Det er stadig de driftige, uddannede unge familiefolk, der flytter, mens de offentligt ansatte funktionærer eller de ledige med forsorgsmentalitet bliver tilbage og stemmer vel socialistisk eller på Sambandspartiet. Landsstyreparterne og Republikanerne har behændigt glemt, at 4.000 færinger svarende til 50.000 danskere relativt er flygtet og lever i udlændighed. Ude af øje, ude af sind.

Økonomien har stabiliseret sig på et lavere niveau med ca. 25 pct.s fald i BNP pr. indbygger. Afskrækkende tal, men noget, som man har tvunget sig til at leve med. Ledighedsproblemet og dermed velsagtens overbefolkningen er eksporteret, og så kan man bare politisk hykle videre med, at nu går det bedre.

Arbejdsløsheden er stadig ekstremt høj og falder kun i samme takt som fraflytningen. Nye arbejdspladser netto oprettes kun i offentligt regi og uden cost-nytte-analyser. Det er jo beslaglæggelse af gode skattepenge til udbetaling af dårlige offentlige merudgifter.

Lønudbetalingerne sammenlagt er vokset en smule, lidt i håndværk for vedligeholdelse af nedslidt materiel – det måtte vel komme – og